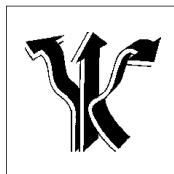

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА
УКРАЇНИ”**

(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

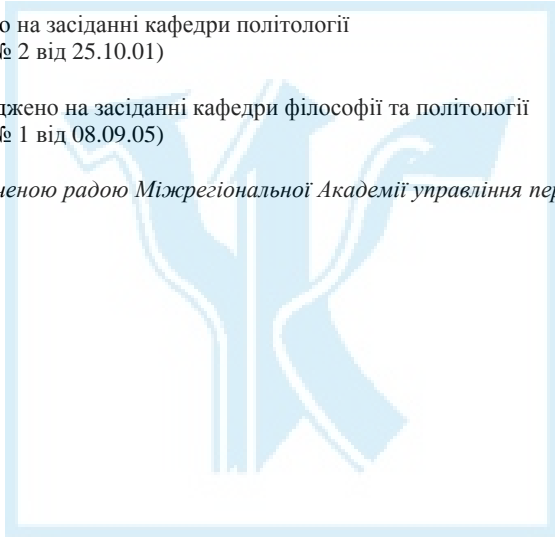
Київ 2005

Підготовлено кандидатом політичних наук *Г. І. Зеленько*

Затверджено на засіданні кафедри політології
(протокол № 2 від 25.10.01)

Перезатверджено на засіданні кафедри філософії та політології
(протокол № 1 від 08.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Зеленько Г. І. Навчальна програма дисципліни “Політична система України” (для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Політична система України”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Минуло більше десяти років від початку докорінних трансформаційних процесів на пострадянському геополітичному просторі та у країнах ЦСЄ. Усі країни зазначеного регіону врешті-решт досягли принципових зрушень у процесах політичної, економічної і соціокультурної модернізації. Проте результати цих зрушень нерівномірні, часто розцінюються негативно. Україна схоже на те, що пережила вже етап перманентної кризи, стагнації в економічній сфері, до-сягши вперше за останнє десятиліття приросту ВВП. Темпи ж розвитку України для багатьох її мешканців залишаються незадовільними. Велика кількість громадян України не розуміють сутності процесів, що відбуваються, природи утвореної політичної системи. Тому нагальною є потреба виховання майбутніх спеціалістів як найактивніших носіїв інтелектуального потенціалу нашого суспільства.

Програмою дисципліни “Політична система України” у межах відведеного на лекції і семінари часу передбачено вивчення концептуальних основ, конституційних засад, які лежать в основі політичної системи України. Крім того, студентам пропонується ознайомитися у причинно-наслідковому зв’язку з факторами, які безпосередньо визначили формування наявної моделі влади в Україні, зокрема геополітичними, економічними та соціокультурними, проаналізувати так звану стартову ситуацію.

Оскільки стратегічною метою України є інтеграція до європейських і трансатлантичних структур, значну увагу у програмі приділено вивченню місця і ролі України у сучасному геополітичному просторі, її інтеграційним перспективам.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”

№ п/п	Назва теми
1	Особливості становлення сучасної політичної системи в Україні
2	Проблема розбудови демократії в Україні
3	Політична організація українського суспільства
4	Верховна Рада — Парламент Української держави
5	Інститут президентства в Україні
6	Кабінет Міністрів — Уряд України
7	Територіальна політика
8	Органи місцевого самоврядування — від формального до реального народовладдя
9	Партійно-політичний спектр України. Групи інтересів
10	Виборча система України
11	Процес становлення громадянського суспільства в Україні
12	Політична свідомість і політична культура українського суспільства
13	Засоби масової інформації у політичній системі України
14	Україна у новому геополітичному просторі. Магістральні вектори зовнішньої політики
15	Україна у контексті світових модернізаційних процесів

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”

Тема 1. Особливості становлення сучасної політичної системи в Україні

Модернізація в Україні як різновид постсоціалістичної моделі модернізації. Специфіка стартової ситуації. Періодизація перехідного періоду в Україні, її специфічні риси. Завдання, які необхідно вирішити Україні у ході модернізації.

Література [5; 6; 11; 19; 26; 31; 40; 42; 45]

Тема 2. Проблема розбудови демократії в Україні

Народовладдя в Україні: можливості і реальність. Історичні передумови розбудови демократичної України: “за” і “проти”. Прийнятна для України владна модель. Влада народу і для народу. Завдання влади в умовах трансформації суспільства. Об’єктивні детермінанти модернізаційного процесу. Ресурси влади в Українській державі: соціальні, економічні, культурно-інформаційні.

Література [10; 11; 18; 19; 25; 34; 35; 42–44]

Тема 3. Політична організація українського суспільства

Генеza владної моделі України. Конституціоналізм в Україні в історичній ретроспекції. Державний устрій України. Характер політичного режиму.

Проблема розподілу функцій влади. Конституційний процес у сучасній Україні: конституційні поправки, Конституційний договір, Конституція 1996 року.

Конституційна владна модель у сучасній Україні: від парламентської до президентсько-парламентської республіки.

Література [10; 13; 24; 25; 28; 35; 39]

Тема 4. Верховна Рада — Парламент Української держави

Проблема становлення парламентаризму в Україні. Умови запровадження парламентаризму. Генеza законодавчої влади в сучасній Україні. Електоральні цикли 1990, 1993, 1998 року. Структура, склад та організація роботи українського парламенту.

Структура українського парламенту. Повноваження Верховної Ради України. Законотворення — основна функція парламенту. Статус народного депутата. Верховна Рада: шляхи вдосконалення.

Література [4; 10; 13; 17; 28; 29; 32; 46; 47]

Тема 5. Інститут президентства в Україні

Роль інституту президентства в період суспільної трансформації. Заснування інституту президентства в Україні. Генеza президентства: основні етапи — 1991–1995 рр., 1995–1996 рр., з 1996 р.

Президентські повноваження: символічні, кадрові, політичні.

Повноваження Президента України відповідно до Конституційного договору 1995 р.

Місце президентських інституцій відповідно до Конституції України 1996 р.

Характерні риси інституту президентства у сучасній Україні.

Література [4; 10; 12; 13; 17; 28; 29; 32; 46]

Тема 6. Кабінет Міністрів — Уряд України

Місце уряду у політичній системі України: специфіка постсоціалістичних держав. Генеза ролі уряду у владній моделі України: роль уряду відповідно до конституційних поправок (1991–1993 рр.), повноваження уряду відповідно до Конституційного договору (1995–1996 рр.), повноваження Кабінету Міністрів відповідно до Конституції 1996 р.

Процедура формування та відставки уряду. Поняття контрасигнації.

Уряд: професійний чи політичний. Механізм прийняття урядових рішень.

Література [4; 10; 13; 17; 28; 29; 32; 46]

Тема 7. Територіальна політика

Проблема створення оптимального механізму управління для країни перехідного типу. Владна вертикаль в Україні: централізація чи децентралізація.

Балансування між централізаційними і децентралізаційними тенденціями (1991–1995 рр.). Економічні й етнокультурні чинники в еволюції територіального управління в Україні.

Конституційна модель виконавчої влади на місцях. Протиріччя регіональних адміністрацій та представницьких органів (рад).

Проблема оптимізації владної вертикалі в Україні.

Література [1; 4; 10; 17; 25; 28; 39]

Тема 8. Органи місцевого самоврядування — від формального до реального народовладдя

Базові засади місцевого самоврядування. Історичні передумови запровадження принципів місцевого самоврядування в Україні. Етапи становлення місцевого самоврядування. Проблема розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими адміністраціями.

Конституційна модель місцевого самоврядування: теоретичні можливості та практичні реалії. Проблема адаптації правових норм

діяльності органів місцевого самоврядування до вимог Євросоюзу. Органи місцевого самоврядування: питання оптимізації їх ролі у суспільстві.

Література [1; 10; 16; 17; 28; 32; 35]

Тема 9. Партиїно-політичний спектр України. Групи інтересів

Різновиди партійних систем у сучасному світі. Характерні тен-денції формування багатопартійності в Україні. Джерела багатопартійності та історичні умови переходу до багатопартійності.

Етапи еволюції багатопартійності у сучасній Україні: від масових суспільних рухів до повноцінних політичних партій.

Партиїно-політичний спектр сучасної України. Специфічні риси партій лівого, правого та центристського спрямування. Трансформація лівих сил. Роль центристських партій: реальна і потенційна. Еволюція партій націонал-демократичного спрямування. Проблема політичної опозиції в Україні.

Перспективи утвердження партійної системи в Україні.

Групи інтересів в Україні, характерні риси їх діяльності та вплив у суспільстві.

Література [4; 8; 9; 13; 21; 25; 28; 30; 35; 41; 48]

Тема 10. Виборча система України

Світові різновиди виборчих систем: мажоритарна, пропорційна, змішана. Історичні умови запровадження нової виборчої системи в Україні. Характеристика електорату України.

Гене́за виборчої системи в Україні — від мажоритарної до мажоритарно-пропорційної системи. Аналіз виборчих законів.

Сучасні політичні сили України. Проблема оптимізації виборчої системи в Україні. Пропорційна виборча система: переваги і недоліки в умовах України.

Література [4; 10; 28; 29; 32]

Тема 11. Процес становлення громадянського суспільства в Україні

Проблема формування громадянського суспільства у постсоціалістичних країнах: історичні передумови та сучасні реалії. Тенденції громадянства в історії українського народу.

Політико-правові передумови формування громадянського суспільства в Україні. Економічні та соціокультурні детермінанти інституціалізації громадянського суспільства. Правова культура

населення. Співвідношення держави та громадянського суспільства у політичній системі України. Проблеми та перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні.

Література [7; 19; 23; 28; 32; 33; 35]

Тема 12. Політична свідомість і політична культура українського суспільства

Співвідношення політичної культури і політичної системи. Історичні детермінанти формування політичної культури в Україні. Характерні риси політичної культури. Співвідношення між цінностями та нормами. Політична субкультура українців.

Типові риси політичної свідомості українського населення. Політична соціалізація.

Роль посередників політичної соціалізації (сім'я, школа, молодіжні організації, політичні партії, групи інтересів, ЗМІ) в Україні.

Література [3; 7; 14; 15; 19; 20; 22; 27; 28; 35]

Тема 13. Засоби масової інформації у політичній системі України

Місце і функції ЗМІ у тоталітарному суспільстві. Проблема інтеграції ЗМІ України у політичну систему. Класифікація українських ЗМІ.

Основні канали і особливості політичного впливу ЗМІ. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки українського населення.

Сучасна інформаційна ситуація і тенденції розвитку ЗМІ.

Література [2; 32–34]

Тема 14. Україна у новому геополітичному просторі. Магістральні вектори зовнішньої політики

Проблема політичної ідентифікації України після проголошення політичної незалежності. Позаблоковий та нейтральний статус України. Політико-правове забезпечення зовнішньої політики України.

Політика багатовекторності. Концепція стратегічного партнерства.

Основні напрямки зовнішньої політики України: українсько-російські відносини; відносини Україна — ЄС, Україна — країни ЦСЄ.

Місце України у світовій політиці. Інтеграційні перспективи України.

Література [16; 19; 28; 37]

Тема 15. Україна у контексті світових модернізаційних процесів

Суспільна модернізація як сукупність цілеспрямованих перетворень політичної, економічної і соціокультурної сфер. Класифікація української моделі політичної модернізації: неорганічна, навздогінна.

Етапи модернізаційного процесу в Україні: ранньомодернізаційний, радянсько-бюрократичний і сучасно-модернізаційний.

Завдання модернізації. Періодизація і характерні риси сучасно-модернізаційного етапу політичної модернізації.

Поняття трансформації. Співвідношення трансформації і модернізації. Провали модернізації. Кризи модернізації. Криза ідентичності. Криза розподілу. Криза участі. Криза проникнення. Криза легітимності.

Перспективи суспільної модернізації в Україні.

Література [5; 6; 11; 19; 20; 35; 37; 44]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Політична структура українського суспільства.
2. Конституціоналізм в історичній ретроспекції.
3. Генеза владної моделі в Україні.
4. Проблема становлення парламентаризму в сучасній Україні.
5. Структура та повноваження Парламенту України.
6. Генеза інституту президентства в Україні.
7. Виконавча влада у сучасній Україні.
8. Механізм стримувань і противаг в українській конституції.
9. Структура владної вертикалі в Україні.
10. Проблема розбудови правової держави в Україні.
11. Базові засади місцевого самоврядування.
12. Історичні передумови становлення сучасних органів місцевого самоврядування.
13. Конституційна модель місцевого самоврядування.
14. Джерела багатопартійності та історичні умови переходу до багатопартійності в Україні.
15. Етапи еволюції багатопартійності у сучасній Україні.
16. Масові громадські рухи в Україні.
17. Характеристика партійно-політичного спектру сучасної України.
18. Політична опозиція в Україні.
19. Групи інтересів в українському суспільстві.
20. Основні етапи становлення нової виборчої системи України.

21. Сучасна виборча система України.
22. Політична культура українського населення.
23. Політичні, економічні та соціокультурні чинники формування свідомості українського населення.
24. Процес політичної соціалізації в Україні.
25. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки українського населення.
26. Сучасна інформаційна ситуація і тенденції розвитку ЗМІ.
27. Політико-правове забезпечення зовнішньої політики України.
28. Основні напрямки зовнішньої політики України.
29. Етапи модернізаційного процесу в Україні.
30. Кризи модернізації в Україні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення поняття “політична система суспільства”. Яка її структура?
2. Поясніть сутність терміна “стартова ситуація”.
3. Визначте характерні риси стартової ситуації в Україні.
4. Проаналізуйте чинники, що визначали стартову ситуацію в Україні.
5. Які завдання необхідно було вирішити Україні у процесі модернізації?
6. Періоди становлення та розвитку політичної системи України.
7. Проаналізуйте сутність демократії.
8. Історичні передумови розбудови демократії в Україні.
9. Ресурси влади в Українській державі.
10. Як можна класифікувати модель демократії, яку намагається запровадити Україна?
11. Політична структура українського суспільства.
12. Конституціоналізм в історичній ретроспекції (основні етапи).
13. Генеза владної моделі (охарактеризувати основні етапи).
14. Проблема становлення парламентаризму у сучасній Україні.
15. Електоральні цикли як детермінанти політичного складу парламенту.
16. Структура та повноваження Парламенту України.
17. Генеза інституту президентства в Україні.
18. Прерогативи Президента України.
19. Роль інституту президентства в політичній системі України.
20. Роль уряду у політичній системі України.
21. Процедура формування та відставки уряду згідно із Конституцією України.

22. Механізм стримувань і противаг у системі влади України.
23. Проблема децентралізації влади у постсоціалістичних країнах.
24. Структура владної вертикалі.
25. Як розмежовуються прерогативи представницьких органів влади та державних адміністрацій?
26. Вплив економічних і етнокультурних чинників на визначення територіальної політики в Україні.
27. Проблема оптимізації владної вертикалі в Україні: балансування між централізацією та децентралізацією.
28. Базові засади місцевого самоврядування.
29. Історичні передумови становлення сучасних органів місцевого самоврядування.
30. Конституційна модель місцевого самоврядування.
31. Проблема адаптації української моделі місцевого самоврядування до норм і вимог Євросоюзу.
32. Поняття політичної партії та партійної системи: особливості становлення в Україні.
33. Джерела багатопартійності й історичні умови переходу до багатопартійності.
34. Етапи еволюції багатопартійності у сучасній Україні.
35. Масові громадські рухи в Україні.
36. Роль масових громадських рухів у модернізаційних процесах в Україні.
37. Характеристика партійно-політичного спектру сучасної України.
38. Охарактеризуйте партії лівого спрямування.
39. Охарактеризуйте партії правого спрямування.
40. Сутність українського центризму.
41. Поняття “партія влади”.
42. Політична опозиція в Україні.
43. Проблеми та перспективи переходу до партійної системи.
44. Групи інтересів в українському суспільстві.
45. Характеристика основних світових виборчих систем.
46. Об’єктивні чинники викристалізації нової виборчої системи в Україні.
47. Основні етапи становлення нової виборчої системи України.
48. Поняття обмежувального пункту (“прохідного бар’єру”). Обмежувальний пункт у виборчому законі України.
49. Сучасна виборча система України.
50. Аналіз сучасних політичних сил України.
51. Співвідношення політичної культури і політичної системи.

52. Історичні чинники формування політичної культури в Україні.
53. Характер політичної культури українців.
54. Характер політичної свідомості українського населення.
55. Політичні, економічні та соціокультурні чинники формування свідомості українського населення.
56. Процес політичної соціалізації в Україні.
57. Посередники політичної соціалізації, її етапи.
58. Роль посередників політичної соціалізації (сім'я, школа, молодіжні організації, політичні партії, групи інтересів, ЗМІ) в Україні.
59. Класифікація українських ЗМІ.
60. Основні канали й особливості політичного впливу ЗМІ.
61. Роль ЗМІ у формуванні громадської думки українського населення.
62. Сучасна інформаційна ситуація і тенденції розвитку ЗМІ.
63. Проблема політичної ідентифікації України після проголошення політичної незалежності.
64. Сутність позаблокового та нейтрального статусу України.
65. Політико-правове забезпечення зовнішньої політики України.
66. Сутність політики багатовекторності.
67. Концепція стратегічного партнерства.
68. Основні напрямки зовнішньої політики України.
69. Українсько-російські відносини.
70. Україна — НАТО (“Партнерство заради миру”).
71. Відносини України з ЄС.
72. Україна — країни ЦСЄ.
73. Українсько-польське стратегічне партнерство.
74. Місце України у світовій політиці.
75. Інтеграційні перспективи України.
76. Поняття суспільної модернізації.
77. Класифікація української моделі політичної модернізації: неорганічна, навздогінна, цілеспрямована.
78. Етапи модернізаційного процесу в Україні.
79. Ранньомодернізаційний етап.
80. Радянсько-бюрократичний етап.
81. Сучасно-модернізаційний етап.
82. Періодизація і характерні риси сучасно-модернізаційного етапу політичної модернізації.
83. Поняття трансформації.
84. Співвідношення трансформації і модернізації.
85. Кризи модернізації, їх сутність.
86. Криза ідентичності

87. Криза розподілу.
88. Криза участі.
89. Криза проникнення.
90. Криза легітимності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Андресюк Б. П.* Місцеве самоврядування в сучасній Україні. — К., 1997.
2. *Бєбик В., Сидоренко О.* Засоби масової інформації посткомуністичної України. — К., 1996.
3. *Бєбик В. М., Головатий М. Ф., Ребкало В. А.* Політична культура сучасної молоді. — К., 1996.
4. *Білоус А.* Політико-правові системи: світ і Україна. — К., 2000.
5. *Васович В.* Переход к демократии в посткоммунистических странах // *Вестн. МГУ.* Сер. 18. — 1998. — № 2.
6. *Горбатенко В. П.* Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. — К., 1999.
7. *Демони миру та боги війни.* Соціальні конфлікти посткомуністичної доби / Кер. авт. кол. С. Макеєв. — К., 1997.
8. *Здіорук С. І., Бичек В. В.* Проблеми функціонування політичних партій України в системі владних відносин: Монографія. — К., 2001.
9. *Колодій А.* Політичний спектр: про деякі критерії “лівих” і “правих” політичних рухів у посттоталітарних суспільствах // *Філософська і соціологічна думка.* — 1995. — № 9.
10. *Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.* — К., 1997.
11. *Кремень В. Г., Табачник Д. В., Ткаченко В. М.* Україна: альтернативи поступу (критика історичного досвіду). — К., 1996.
12. *Кривенко Л.* Президент України: еволюція конституційно-правового статусу // *Віче.* — 1998. — № 10. — С. 77–94.
13. *Литвин В. М.* Політична арена України: дійові особи та виконавці (суспільно-політичний розвиток України у другій половині 80-х — першій половині 90-х років). — К., 1994.
14. *Лісовий В.* Поняття політичної культури. Політична культура українців // *Феномен української культури: методологічні засади осмислення.* — К., 1996.
15. *Макеєв С., Надточій А.* Політична соціалізація в пострадянській Україні // *Політична думка.* — 1997. — № 1.

16. *Мармазов В. С., Піляєв І. С.* Україна в політико-правовому просторі Ради Європи: досвід і проблеми: Монографія. — К., 1999.
17. *Медведчук В. В.* Конституційний процес в Україні і організація державної влади та місцевого самоврядування. — К., 1996.
18. *Медведчук В. В.* Україна: актуальні питання розвитку суспільства, держави і права. — К., 1999.
19. *Михальченко Н. И.* Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? — К., 2001.
20. *Мищенко М. Д.* Идеологія, соціальна міфологія та трансформаційні процеси в українському суспільстві: Монографія. — К., 1998.
21. *Музика І. В.* Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні. — К., 1998.
22. *Нагорна Л. П.* Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні реалії. — К., 1998.
23. *Пасько І. Т., Пасько Я. І.* Громадянське суспільство і національна ідея: Україна на тлі європейських процесів. Компаративні нариси. — Донецьк, 1999.
24. *Пахарев А. Д.* Политическое лидерство и лидеры: Монография. — К., 2001.
25. *Піховшек В., Конончук С., Тищенко Ю., Ганжа В.* Політичний процес в Україні: сучасні тенденції та історичний контекст. — К., 1998.
26. *Погорілко В. Ф.* Державотворчий процес в Україні і “парад факторів” // Віче. — 1999. — № 10. — С. 3–10.
27. *Політична культура демократичного суспільства України: Матеріали наук.-практ. конф.* — К., 1998.
28. *Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Редкол.: Ф. М. Рудич (голова) та ін.* — К., 1998.
29. *Політична система України: проблеми становлення і розвитку (правовий аспект) / В. Журавський.* — К., 1999.
30. *Політичні партії України: Довідник.* — К., 1999.
31. *Політичні структури та процеси в сучасній Україні / Ф. М. Рудич, В. Б. Безверхий, М. Г. Кириченко та ін.* — К., 1995.
32. *Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* — К., 1997.
33. *Політологія / За ред. О. І. Семківа.* — Львів, 1994.
34. *Політологія посткомунізму: Політичний аналіз посткомуністичних суспільств / Кер. авт. кол. В. Полохало.* — К., 1995.
35. *Політологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка.* — К., 2001.

36. *Рудич Ф. М.* Много ли власти нужно власти? (Украина в контексте трансформации полит. систем в странах СНГ и Балтии, Центр. и Вост. Европы). — К., 1999.
37. *Рудич Ф. М.* Політологія: Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти. — К., 2000.
38. *Слюсаренко А. Г., Томенко М. В.* Історія української Конституції. — К., 1993.
39. *Соціально-політична* ситуація в Україні: поступ п'яти років: Монографія / В. Г. Кремень, Д. М. Безлюда, В. Д. Бондаренко та ін. — К., 1996.
40. *Соціально-політична* трансформація України: реальність, міфологеми, проблеми вибору / М. І. Михальченко, В. С. Журавський, В. В. Танчер. — К., 1997.
41. *Становлення* владних структур в Україні (1991–1996) / Редкол.: О. Гарань, В. Кулик, О. Майборода. — К.: Центр політ. аналізу газети “День”, 1997.
42. *Томенко М.* Українська перспектива: історико-політологічні підстави сучасної державної стратегії. — К., 1995.
43. *Трипольський В. О.* Демократія і влада. — К., 1999.
44. *Україна: поступ у ХХІ століття.* Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000–2004 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд. кур'єр. — 2000. — 23 лют.
45. *Українська* держава у ХХ столітті / О. Дергачов, Є. Бистрицький та ін. — К., 1996.
46. *Шаповал В.* Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. — К., 1995.
47. *Шемшученко Ю.* Теоретичні засади розвитку українського парламентаризму // Віче. — 1997. — № 12. — С. 23–29.
48. *Яблонський В. М.* Сучасні політичні партії України. — К., 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни	
“Політична система України”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни	4
“Політична система України”	4
Теми контрольних робіт	9
Питання для самоконтролю	10
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
С. Г. Рогузько
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1071

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП